

Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně pořádá VI. ročník konference

ELEKTRONICKÉ SLUŽBY KNIHOVEN VI.

18. – 19. KVĚTNA 2021

Na konferenci zazní příspěvky na téma online služby, digitální knihovny, webové a mobilní aplikace, e-čtení, knihovní systémy, virtuální asistenti v knihovnách, online vzdělávání a nadstavbové služby knihoven. Budou zařazeny také kratší vstupy – tzv. bleskovky, které budou reflektovat konkrétní příklady elektronických služeb z různých typů knihoven.

Program

18. května 2021

- **9.30 – 9.40 Zahájení konference / Ing. Mgr. Zuzana Fišerová Ph.D, radní pro školství a kulturu ZK, Ing. Jan Kaňka, ředitel KKFBZ**
- **9.40 – 10.15 Příprava strategie digitalizace knihovních fondů v ČR a další plánované aktivity Národní knihovny ČR v oblasti digitalizace a zpřístupnění digitálního obsahu / Tomáš Foltýn (Národní knihovna ČR).** Rozvoj a zajištění kontinuální podpory digitalizačních aktivit na území ČR patří mezi klíčové cíle realizace Koncepce rozvoje českých knihoven na léta 2021-2027. Tato oblast tak zákonitě musí rezonovat i ve standardních činnostech Národní knihovny ČR – nejen s ohledem na její koncepční a metodické postavení v systému českých knihoven - ale i s přihlédnutím k její roli v dotačních programech Ministerstva kultury ČR VISK 6 a VISK 7, provozu digitalizační linky NDK a dlouhodobé podpoře digitalizace rukopisů a starých tisků. Vypracování podrobné koncepce vnitřních procesů digitalizace, navržení další spolupráce s Moravskou zemskou knihovnou v Brně a konečně pak zpracování a průběžná aktualizace celostátní strategie digitalizace knihovních fondů patří mezi úkoly, které si Národní knihovna ČR dala za cíl v rámci plnění hlavních úkolů instituce na rok 2021. V rámci prezentace bude představen aktuální stav prací na těchto koncepčních dokumentech a nastíněn další plán spolupráce se všemi partnerskými institucemi participujícími na digitalizaci knihovních fondů.
- **10.15 – 10.40 Knihovny v době covidové / PhDr. Martin Krčál (Moravská zemská knihovna v Brně).** V příspěvku budou představeny aktivity portálu Knihovny.cz za poslední rok. Ukážeme si, jak pandemie proměnila služby knihoven a jak se k tomu postavil portál.

Řekneme si, proč je dobré hledat partnery pro spolupráci a jak mohou jednotlivé knihovny přispět k dalšímu rozvoji portálu. Nastíněny budou také plány do budoucna.

- **10.40 – 11.05 Potřebujeme další digitální knihovny? / Ing. Aleš Brožek (Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem).** Příspěvek mapuje současnou situaci se stavem digitálních knihoven (DK) u nás i ve světě, které jsou v současné době využitelné pro české knihovníky a české badatele. Upozorňuje na výhody DK v současné koronavirové době, ale i na krátkozrakost pracovníků paměťových institucí, kteří uvažují o budování dalších digitálních knihoven.
- **11.05 – 11.20 Přestávka**
- **11.20 – 11.45 Kramerius, ProArc, ARCLib - aktuální stav a plánovaný rozvoj / Ing. Martin Lhoták (Knihovna Akademie věd ČR).**
- **11.45 – 12.10 Zpřístupnění děl nedostupných na trhu – současnost a perspektivy/ PhDr. Vít Richter (Národní knihovna ČR).** Příspěvek je věnován současnému stavu zpřístupnění digitalizovaných dokumentů chráněných autorským právem prostřednictvím českých knihoven a možným směrům budoucího vývoje v příštích letech.
- **12.10 – 12.35 Studia, Urban workshop a využití robotů v Helsinkách Central Library Oodi/ Jukka Montonen (Helsinki Central Library Oodi).** Přednášející Jukka Montonen pracuje jako Digital Media Engineer v městské knihovně v Helsinkách. Představí nejmodernější knihovnu v Helsinkách, centrální knihovnu Oodi, otevřenou v prosinci 2018 jako multifunkční kulturní prostor pro setkávání a současně mimořádné architektonické dílo. Prezentace popíše některé dostupné služby, zvláště Urban Workshop, dílny vybavené 3D tiskárnami a laserovými řezačkami, a také hudební nahrávací i filmová studia, která jsou součástí knihovny Oodi. Knihovna hojně využívá také roboty, jejichž zapojení do knihovnických procesů bude prezentováno ve videoukázkách. Příspěvek je v angličtině, není překládán do češtiny. Prezentace není nahrávána a nebude dodatečně k dispozici.
- **12.35 – 13.00 Obálkyknih.cz v době Covidu a odkazy na DNNT v katalogu JVK / Ing. Jiří Nechvátal (Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích).** Obálkyknih.cz v poslední době prošel obdobím prudkého vývoje. V roce 2020 bylo v plánu zaměřit se spíše na interní úlohy - stabilizaci provozu serverů a poskytovaných služeb, zahájení kontrol dat uložených v projektu. Vyhlášením nouzového stavu v České republice se mnohé v knihovnické oblasti změnilo. Došlo k zásadnímu rozšíření a úpravám rozhraní pro opravu nahlášených chyb v projektu a jeho přeměnu na globální kontrolní rozhraní. Zpřístupněním děl nedostupných na trhu v Národní digitální knihovně se čtenářům v zapojených knihovnách otevřel nový informační zdroj. V Jihočeské vědecké knihovně jsme se rozhodli všechna tato díla napojit na náš katalog a dostat je čtenářům takřikajíc "pod nos". Za první čtyři měsíce odkliklo v našem katalogu odkaz na digitalizovaný dokument přes 1 milión návštěvníků.
- **13.00 – 13.45 Přestávka**

- **13.45 – 14.10 Od sdílení poznámek k participativním workshopům: jak zapojit uživatele online? / PhDr. Ladislava Zbiejczuk Suchá, Ph.D.**
- **14.10 – 14.35 Srovnání platform pro on-line konference / Mgr. Michaela Mrázová (Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě).** Příspěvek se bude věnovat nejznámějším a nejdostupnějším nástrojům pro pořádání videokonferencí (MS Teams, Google Meet, Zoom, Jitsi). Každý uvedený nástroj si představíme a poukážeme na jeho výhody i limity.
- **14.35 – 15.00 Kolik je v knihovně designérů? / Vojtěch Vojtíšek (Městská knihovna v Praze).** Příspěvek shrne výsledky 3 dlouhodobých projektů vedených týmy v Městské knihovně v Praze a partnerů zaměřených na vydávání e-knih, výpočet návratnosti investice veřejných prostředků ve veřejných knihovnách a výzkumu nových webových formátů e-knih.
- **15.00 – 15.15 Diskuze**
- **15. 15 Ukončení 1. dne konference**

19. května

- **9.00 – 9.25 Pandemie jako akcelerační faktor vzniku nových služeb / Mgr. Denár Michal (Městská knihovna Česká Třebová).** Příspěvek se věnuje praktickým zkušenostem z provozu knihovny v prostředí, kdy opatření proti šíření Covid-19 znemožnila fungovat dosavadním způsobem. Poslední rok je tedy ve znamení hledání způsobů, jak zajistit služby uživatelům bezpečně a co nejvíce efektivně.
- **9.25 – 9.50 Strojové učení v knihovnách / Ing. Petr Žabička a Alžběta Zavřelová (Moravská zemská knihovna v Brně).** Aplikace strojového učení hrají v našem životě stále důležitější roli a pomalu se dostávají i do prostředí knihoven. Výsledky mnohých výzkumných projektů nacházejí své praktické uplatnění, avšak jejich plošné využití je zatím limitované. Příspěvek představí nejvýznamnější projekty využívající strojové učení ve světě a taky výsledky projektů, na kterých se podílela Moravská zemská knihovna v Brně.
- **9.50 – 10.15 Budoucnost virtuálních sbírek v Krameriovi / Indrák, Michal, Ph.D., MgA (Moravská zemská knihovna v Brně).** Systém Kramerius od verze 7 bude umožňovat pokročilou tvorbu a strukturaci virtuálních sbírek. To samo o sobě otevírá potřebu koncepčního pohledu na problematiku budování virtuálních sbírek pravděpodobně na celonárodní úrovni. V rámci příspěvku se pokusíme nastínit možnosti a různé přístupy k tomu, jak v budoucnosti, která bude pravděpodobně orientována na centrální služby, k této problematice přistupovat.
- **10.15 – 10.40 Získej! / PhDr. Jan Pokorný, Ph.D. (Národní technická knihovna v Praze).** V příspěvku bude popsán současný stav systému ZÍSKEJ, její využití a zkušenosti po roce provozu. Systém ZÍSKEJ, představuje centrální řešení pro MVS a EDD včetně centrální

zpracování plateb a logistiky. Pro všechny české knihovny je poskytován zdarma a nevyžaduje žádný speciální software.

- **10.40 – 10.55 Přestávka**
- **10.55 – 11.20 Česká literární bibliografie v době digitální / Mgr. Pavla Hartmanová, Ph.D. (Ústav pro českou literaturu AV ČR).** Česká literární bibliografie je základní výzkumnou infrastrukturou pro literárněvědnou bohemistiku a příbuzné humanitní disciplíny. Primární cíl této oborové článkové databáze sice zůstává již 74 let stejný, ale výrazně se díky novým technologiím proměnilo v posledních letech její technické zázemí, excerpční portfolio (reflexe české literatury a kultury v online prostředí) a současně očekávání uživatelů od takové databáze – obsah, služby (open access, přístup k plným textům). Tyto změny probíhaly především v rámci projektu Český literární internet (2016–2021), který se soustředil na tři oblasti – vlastní výzkum, excerpci a vývoj softwarových nástrojů. Příspěvek přiblíží průběh projektu a jeho výsledky.
- **11.20 – 11.45 Ani pandemie nezastaví služby knihoven! / Mgr. Ján Rýzek (COSMOTRON SLOVAKIA, s. r. o.).** I když pandemie onemocnění Covid-19 negativně zasáhla a ovlivnila životy každého z nás, knihovnám přinesla potřebu využívat technologie pro plynulé zajištění služeb čtenářům - ať už se jedná o půjčování fyzických knihovních dokumentů nebo jiných digitálních služeb. Jenomže jak to prakticky zařídit, aby byly zajištěny výpůjční služby, a přitom se čtenáři ani knihovníci nemuseli obávat přenosu viru a nákazy? Řešením jsou technologie a zařízení, které minimalizují kontakt mezi lidmi, a zároveň zabezpečují služby knihoven vůči jejím uživatelům. Poslechněte si, jak v době pandemie knihovnám pomáhají.
- **11.45 – 12.10 Virtuální asistenti v knihovně / Mgr. Libuše Pavlicová (Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně).** Příspěvek představí virtuální hlasové asistenty firem Google, Amazon a Apple a nastíní možnosti jejich využití v knihovnách. V praktických ukázkách předvede základní funkce a povely, včetně možnosti provázání virtuálních asistentů na další smart zařízení. Prezentovány budou konkrétní služby světových, ev. i českých knihoven využívající virtuální asistenty.
- **12.10 – 12.35 Blok „bleskovek“**
 - **Shrnutí Hyde parku profesionálů /** Doc. PhDr. Richard Papík, Ph.D. (Ústav bohemistiky a knihovnictví FPF Slezské univerzity v Opavě)
 - **Do školy on-line /** Bc. Jana Hoferková (Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně)
 - **On-line zdroje, služby -kampaně, propagace /** Mgr. Gabriela Winklerová, Ing. Ludmila Plačková (Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně)
 - **Knihovní systém jako součást městského e-shopu /** Mgr. Gabriela Obstová (Knihovna Jiřího Mahena v Brně)
 - **Exkurze v papučích /** Mgr. Matuš Slamka (Knihovna Jiřího Mahena v Brně)
- *12. 35 Ukončení konference*

[Více informací](#) a [přihlašovací formulář](#).

Akce se uskuteční v prostředí ZOOM, přihlášení obdrží odkaz na místnost den před jejím začátkem.

Kontakt pro další informace: Mgr. Zuzana Zendulková, tel.: 573 032 508, e-mail:

zendulkova@kfbz.cz

Knihovna je členem Sdružení knihoven ČR. Konference se koná s podporou Ministerstva kultury ČR a SKIP ČR.